

DOE HANFORD SİTESİNDE TÜNEL İHLALİNDE HİÇBİR RADYOAKTİVİTE YOK!!

ABD’de radyoaktif kirli atıkların depolandığı dünyanın en büyük kontemine sahasında 9 Mayıs Salı günü sabah bir tünelde çökme meydana geldi. Bölgede acil durum ilan edildi. Yaklaşık üç futbol sahası büyüklükteki alan üzerinde uçuşlar kısıtlandı-yasaklandı. Hükümet yetkilileri, hiçbir şekilde radyasyon kaçağı olmadığını, her şeyin kontrol altında olduğunu resmi olarak bildiren olağan(!) açıklamalarını yaptı.

Açıklamaya göre tünellerin tahta bacaklarından bir kısmı çökmüş.[1]

Olay üzerine güvenilir kaynak Nükleer Fizikçi Prof.Hayrettin Kılıç’tan aldığımız kısa bilgiler şunlar:

1. Harford 2. Dünya Savaşı’ndan sonra nükleer silahların ana yakıtı olan Pu-239 üretilmesi için kurulmuş. Yaklaşık 1.500 km² alandaki bu tesis dünyada en yüksek radyoaktif konteminasya/atık kompleksi olarak biliniyor.
2. 1943 yılından beri bu tesiste kurulan 9 nükleer santral ve plutonyum ayrıştırma tesislerinde, yaklaşık 67 metrik ton nükleer silahlarda (yaklaşık 60.000 nükleer bomba) kullanılan saf Pu-239 üretilmiş. Şu anda bu tesiste biriken yüksek düzeydeki radyoaktif atıkların yeniden depolama/temizleme projesinde 9.000 kişi çalışıyor.
3. Bu rektörlerdeki atık yakıt çubuklarından Pu-239 çekilmesi işlevlerinde meydana gelen yüksek düzeyde radyoaktif sıvı ve katı atıklar bu tesisteki 177 tane atık tanklarına bugüne kadar yaklaşık 56 milyon galon sıvı (211 milyon litre) ve tünellere 710.000 m³ katı atık konulmuş.

4. Bu tankların üstü toprakla kapalı ya da yer altında değil. Katı atıkların konulduğu, çatısı çöken tünellerde, her an bir terör saldırısına veya bombalamaya karşı korunma şansı yok. Bu tankların 67 tanesi bugüne kadar fiziki yapıları bozularak tesisin altındaki 520 kilometrekarelik konteminasyonlu yeraltı sularına ek olarak bölgeden geçen Kolombiya nehrini de kirletmiş.

5. Şu ana kadar bu tesiste olan kazaların üstü örtülmüş. En son 2014 yılında çevreye sızan radyoaktif buharlar neticesinde 40 çalışan hastaneye kaldırılmış.

6. ABD hükümeti şu ana kadar meydana gelen irili ufaklı sızıntıları temizlemek ve izole etmek için yaklaşık 2 milyar dolar harcamış. Bu temizleme programı kapsamında 2060 yılına kadar sürecek projede 110 milyar dolar harcanacağı hesaplanıyor. Ayrıca bu atıkların camlandırma (vitrification) projesine harcanan 4.3 milyar dolar sonucunda bu proje de iflas etmiştir.

Fakat en ilginç olay şu: Sovyetler kendi nükleer silah denemesini yaptıktan sonra ABD hükümeti 1949 yılında bu tesisten kasıtlı/gizli olarak GREEN RUN deneyi olarak bilinen deney kapsamında, çevreye yayılan radyoaktif partiküllerin dağılım-ölçüm metodlarını/tekniklerini geliştirmek için milyonlarca kürürlük radyasyonun hem Washington hem de Oregon eyaletine yayılmasına göz yummuş.

Derleyen:

Ayça Özağaç

İstanbul Nükleer Karşıtı Platformdan

[1] <https://www.forbes.com/sites/jamesconca/2017/05/10/tunnel-breach-at-doe-hanford-site-releases-no-radioactivity/#53a8a8cf29ac>